21 идеи за занимания с дърветата

„Ура!" за дърветата! 4

1 Изберете своето дърво 5

2 Опознайте своето дърво 6

3 Прегърнете своето дърво! 8

4 Нарисувайте портрет на своето дърво 9

5 Направете отпечатък от кората на вашето дърво 10

6 Разберете каква е възрастта на вашето дърво 12

7 Попитайте своето дърво: „Колко си високо?" 13

8 Запознайте се с листата 14

9 Наблюдавайте как се променя вашето дърво през сезоните 16

10 Потопете се в красотата на природата! 18

11 Вдишвайте и издишвайте със своето дърво! 19

12 Запознайте се с животните, които намират убежище във вашето дърво 20

13 Грижете се за семената на своето дърво! 22

14 Разберете дали вашето дръвче е плодно 23

15 Засадете ново дръвче! 24

16 Играйте със своето дърво! 26

17 Направете си къщичка на дървото! 26

18 Покатерете се на своето дърво! 27

19 Създавайте изкуство с помощта на своето дърво 28

20 Благодарете на своето дърво! 30

21 Грижете се за своето дърво! 31

Важни съвети към приятелите на дърветата

Винаги, когато сте на приключение сред природата, следвайте тези съвети.

- Непременно предупреждавайте възрастните, когато ще излизате сред природата. Най-добре е да ходите в планината и в гората с възрастен придружител и да изучавате природата заедно.
- Най-доброто място за събиране на листа, клонки и семена е земята точно под дърветата. Не късайте нищо от живите клони, защото дървото трябва да продължи да расте и да се развива.
- Внимавайте – под дърветата може да има животински изпражнения. Не ги пипайте, защото микробите в тях причиняват опасни болести!
- Никога не яжте гъби или горски плодове, които сте намерили по време на разходката в гората. Възможно е да са отровни.
- Когато се приберете вкъщи от експедиция за изучаване и опознаване на дърветата, винаги измивайте ръцете си добре.

„УРА!“ за дърветата!

Тази книга ще ви помогне да опознаете дърветата и да се сприятелите с тях. Те са изключително важни за живота на Земята, предоставят дом и храна на много животни, осигуряват храна и материали за хората. Затова нека извикаме „Ура!“ за дърветата. Заслужават го.

Дърветата съществуват на нашата планета от милиони години, много преди появата на динозаврите. С времето някои видове изчезвали, появявали се нови.

Дърветата са изпълнени с живот. Те предоставят дом, закрила и храна на много животни.

Разгледайте листата на различни дървета. Колко различни са формите им!

Най-старите дървета са на по няколко хиляди години. В наши дни има много дървета, които са на повече от сто години.

1 Изберете своето дърво

Близо до дома ви вероятно растат различни дървета. Изберете си някое от тях за приятел. Ще се отбивате при него, ще му разказвате тайните си, ще си говорите като с най-добър приятел. На какво ви напомня короната на дървото, което избрахте? На пухкаво облаче? Или има бодлички като таралеж?

Къде да си потърсите дърво?

- Добре е дървото, което ще изберете, да е на удобно за вас място – достъпно и безопасно, за да може спокойно да прекарвате повече време заедно.
- Изберете дърво, което се намира близо до дома ви, до детската площадка, в близкия парк.

Ако не можете да си изберете само едно дърво, не е беда. Изпробвайте с няколко дървета заниманията, които тази книга предлага.

Нека забавата започне!

Представете се на дървото, приседнете до него и му поговорете. Не се изненадвайте, че не ви отговаря с думи. То постепенно ще ви разкаже всичко за себе си, като използва езика на природата.

2 Опознайте своето дърво

А сега да опознаем вашето дърво и да научим важни неща за всяка негова част – от клоните, които се протягат високо нагоре към небето, до корените, които проникват дълбоко в земята.

Листата растат по клоните и улавят слънчевата светлина. Те използват енергията на светлината, за да произведат нужните на дървото хранителни вещества.

Вашето дърво е едно от **трите трилиона** дървета на Земята. Това означава, че е едно от **3 000 000 000 000!**

Короната на дървото наподобява огромна шапка от листа, поддържана от разперените като ветрило клони.

Много дървета образуват **плодове** като кестени, орехи, череши, ябълки... През есента дъбовите дървета например образуват плодове, наречени жълъди.

Клоните израстват и се разклоняват от горната част на ствола на дървото. Може да са много големи и тежки.

Оглеждайте се за...

...корени около дървото, изпъкнали над повърхността на земята. Някои корени дори надигат настилката от павета или асфалт!

Младите клонки са тънки и нежни. Израстват от големите клони. Най-тънките клончета наричаме вейки.

Стволът е най-голямата и най-здрава част на всяко дърво. Той поддържа огромната тежест на клоните и листата.

Стволът и клоните на дървото са покрити от **кора**, която ги предпазва от наранявания.

Корените на дървото се разпростират дълбоко в почвата и му осигуряват здрава основа. Благодарение на тях дървото седи на мястото си и устоява на бурите.

Корените поемат от почвата вода и разтворените в нея минерали. Те са много важни за растежа и нормалното развитие на дървото.

Корените, подобно на помпа, всмукват от почвата вода в постоянен поток нагоре.

Водата непрекъснато се движи по ствола и достига до всяка част от дървото.

13 Грижете се за семената на своето дърво!

Всяко семе съдържа всичко, което е нужно, за да порасне от него дърво. Дърветата са развили хитроумни начини, за да разпространят семената си надалеч, където поникналите дръвчета ще разполагат с достатъчно пространство, светлина и вода.

Семената на **широколистните дървета** са защитени във вътрешността на плодове. Потърсете семена в **сочни месести** или в **сухи черупчести плодове.**

Семената на **иглолистните дървета** са разположени дълбоко между люспите на **шишарките** им.

Как изглеждат семената на вашето дърво? Как достигат до земята и как откриват места, където да покълнат?

Хвърррр!

Плодовете на **клена** имат крилца, които се въртят като перките на хеликоптер. Така се задържат дълго във въздуха и увеличават шанса вятърът да ги отнесе надалече.

Катериците заравят **жълъди** за зимата, но често забравят местата на скривалищата и от жълъдите израстват нови **дъбови** фиданки.

Шмуг!

Пук!

Птиците се гощават със сочните плодове. Те усвояват месестата им част, а твърдите семки изхвърлят с изпражненията.

Кестените имат плодове с бодлива обвивка, която пази семената в тях. Щом плодовете узреят, обвивките се разпукват и лъскавите кафяви семена се търкулват надалече или биват разнесени от различни животни – глигани, катерици...

Шльоп!

Пук!

Когато семената между люспите ѝ узреят, **боровата шишарка** се разтваря и семената се пръскат във всички посоки, носени от вятъра.

Как покълват семената?

Във всяко семе се съдържа хранителен запас и зародиш – бъдещото дърво в миниатюрен вид. Дървото образува много семена, но не от всички поникват дървета. За да покълне (да развие коренче и стъбълце), семето трябва да попадне на място с добри условия – почва, влага, кислород, слънце, топлина.

14 Разберете дали вашето дръвче е плодно

Кое харесвате повече – портокали или ябълки? И двата вида плодове растат на дървета. Проследете дали през лятото или есента на вашето дърво ще се образуват плодове.

Винаги питайте възрастен, преди да хапнете плод или ядка от дърво. Някои от тях са отровни.

Пчелите кръжат около **цветовете** и кацат по тях, за да събират нектар.

По мъхестите телца на пчелите полепва **цветен прашец (полен)**.

Пчелите кацат на други цветове и пренасят в тях полена от предишните. Ако цветовете са на дървета от един и същ вид, става опрашване и се образуват **семенца**.

През лятото **венчелистчетата** на цветовете опадват.

В центъра на цвета се образува мъничък **плод**.

Плодът нараства и **зрее**.

През есента ябълките са узрели и готови за ядене.

Пъпките се разпукват. Сладкият аромат на ябълковите цветове привлича **пчели**.

Напролет, когато се затоплят, се развиват листни и цветни **пъпки**.

През зимата клоните на ябълката са голи – няма **листа,** нито **плодове**.

В центъра на ябълката има кафяви семенца.

Как се появява и узрява една ябълка?

15 Засадете ново дръвче!

Всяко дърво може да помогне на нашата планета по много начини. Затова колкото повече дървета засадим, толкова по-добре. Земята има нужда от милиарди нови дървета.

Малкият **жълъд** може да израсте и да се превърне в огромен **дъб**, но за това са нужни стотици години.

Посадете жълъди!

Наесен огледайте земята под някой дъб и съберете опадалите жълъди. След това ги засадете в саксии.

Имате нужда от:

- шепа жълъди без шапчиците
- купа с вода
- малка саксийка с дупки
- къмъчета
- пръст

Указания:

1 Поставете жълъдите в купата с вода. Онези, които плуват, няма да покълнат. Засадете жълъдите, които потъват, но преди това ги оставете да покиснат няколко часа.

2 Сложете няколко камъчета на дъното на саксията и я напълнете с пръст почти до ръба – около 2 см под него.

3 Направете плитка дупчица за всеки жълъд. Забодете жълъдите в пръстта с острото връхче нагоре. Покрийте с малко пръст.

4 Полейте и изнесете саксията навън на защитено място. Покрийте я с мрежичка, за да попречите на животните да изровят и изядат жълъдите.

5 Всяка седмица проверявайте дали почвата е влажна. Следете кога ще се покажат покълнеците. Не всички жълъди ще покълнат.

6 Когато кореният се покажат през дупките на саксията, преместете всеки поник в отделна саксия.

Поинтересувайте се кога и къде има инициатива за залесяване и се включете в нея със своите дъбчета.

Защо трябва да засаждаме дървета?

Дърветата са много важни за доброто състояние на цялата планета. Те вършат незаменима полезна работа.

Дърветата **пречистват** въздуха, като поемат дима от фабриките и изгорелите газове от колите.

Газ

Увеличаването на **въглеродния диоксид** води до глобално затопляне на Земята. Дърветата използват този газ, за да си произвеждат храна. Така намаляват количеството му в атмосферата и помагат да се избегне прегряването ѝ.

Дъждовните гори се намират в топлите райони на планетата. В тези гори растат милиони дървета, които предпазват Земята от прегряване.

Дърветата предпазват Земята от **прегряване**.

Дърветата предпазват и от **наводнения**. **Кореният** изсмукват водата от почвата и пречат тя да бъде отнесена.